

Sammendrag:

En simpel metode til kønsbestemmelse af *Coccinella septempunctata* L. (Coleoptera: Coccinellidae).

I økologiske studier er det tit nødvendigt at kønsbestemme insekter. Formålet med nærværende undersøgelse var at finde en let og sikker metode til kønsbestemmelse af *Coccinella septempunctata* L.

Dissektion af de enkelte individer kan selvfølgelig bruges, men i studier hvor kønsbestemmelse af levende dyr er nødvendig, er en metode der ikke skader dyrene ønskelig.

Då hanner almindeligvis er mindre end hunner hos mariehøns, blev dette testet for *C. septempunctata*, idet en eventuel størrelsesforskel kunne bruges ved

kønsbestemmelsen. Den maksimale kropslængde og -bredde blev målt på 72 individer og »body size index« (B.S.I.), hvilket er produktet af længde og bredde, blev udregnet (Tabel 1). Det ses, at hunnerne er større end hannerne, men da der er et stort overlap mellem kønnene, er metoden utilstrækkelig.

Hos mange coccinellide-arter er der en kønsforskel i udformningen af sytten synlige abdominale sternit. Kønsforskellen hos *C. septempunctata* er som følger (Fig. 1 og 2): hos hunnen er 4. og 5. abdominale sternit ikke meget forskellige fra 6., medens dette hos hannen er udstyret med en hårdusk i en tværgående fordybning. Denne karakter er let at observere under mikroskop eller forstørrelsesglas, særligt hvis dyrene bedøves eller køles ned.

Metoden viste sig 100% effektiv på 145 individer kontrolleret ved dissektion.

Kelisia sabulicola W. Wagn. og *Eurysa lineata* (Perr.) (Homoptera: Delphacidae) nye for Danmark.

I de senere år har cikadebindene i Fauna Ent. Scand. været under udarbejdelse, og jeg har derfor sendt alle interessanter cikadefund (nye arter, nye distrikter) direkte til Prof. Ossiannilsson. Men nu er bind 1 omhandlende Fulgoromorpha (dvs. familierne Cixiidae, Delphacidae, Achilidae og Issidae) jo udkommet, og det må derfor være rimeligt at omtale det, hvis der bliver fundet nye arter for faunaen fra disse familier. Og her skal så kort nævnes 2 arter, der ikke tidligere er meldt fra Danmark, nemlig -

Kelisia sabulicola W. Wagn., hvoraf jeg fandt 6 ♂♂ og 10 ♀♀ ved Slusegaard på Bornholm den 15.8.1979. Arten ligner meget *K. ribauti* W. Wagn., som er almindelig herhjemme på fugtige steder med star. *K. sabulicola* er imidlertid lidt større og der er forskelle i de hanlige aedeagi's udseende - dertil kommer så at *K. sabulicola* er monofag på sand-star (*Carex arenaria*), dvs. den er et klit-dyr. Fundet af *K. sabulicola* var absolut ikke uventet, idet den er fundet i de fleste af nabolandene: England, Vest- og Østtyskland, Polen og Sverige (Skåne, Halland, Blekinge og Öland), men endnu ikke i Norge.

Eurysa lineata (Perr.) var derimod en overraskelse. Under nogle dages ophold på Ertholmene i juli lykkedes det mig den på 20.7.1979 »rugmarken« på Christiansø at finde 5 ♂♂ og 18 ♀♀ af denne sjældne art. Arten lever på lund-rapgræs (*Poa nemoralis*) på mere eller mindre tørre græsege (på klippegrund?). Den er ikke

fundet i Norge eller Finland og kun få steder i Sverige - Skåne: Kullen; Öland: Köpingsvik, Gotland: Klinte og Visby samt på Stora Karlsö, men er iøvrigt vidt udbredt gennem Europa, Mellemøsten, USSR til Mongoliet. Arten kan ikke forveksles med andre.

Lars Trolle, Saltunavej 12, 3751 Østermarie

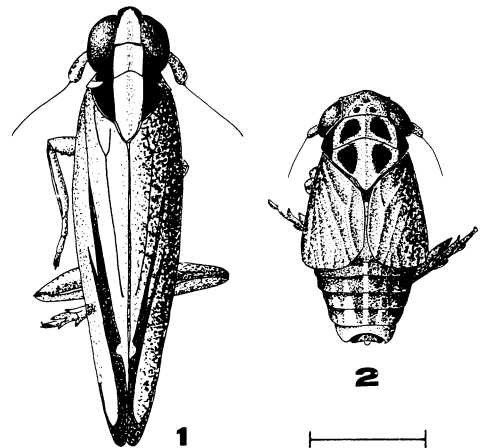

Fig. 1. *Kelisia sabulicola* W. Wagn. ♂ Slusegaard, Bornholm, 15.8.1979.

Fig. 2. *Eurysa lineata* (Perr.) ♂ »Rugmarken«, Christiansø, 20.7.1979. Målestok: 1 mm.